

VASSBUKEN

2/2024

**DAGS
FÖR YNGRE
GENERATIONER
ATT TA ÖVER!**

**PORKALA
- RÖSTER FRÅN
PARENTESEN
PÅ RIGÅRDSNÄS
19.10 kl.15!**

PORKALA UNGDOMSFÖRENING R.F.
HÖSTNUMMER

Styrelsen

Ordförande:

Gun Weckman

tel: 050 487 2238

epost: gun.weckman@gmail.com

Viceordförande:

Anita Löfgren

tel: 050 562 5413

epost: anita.lofgren1@icloud.com

Sekreterare

Agneta Brenner

tel: 050 3571 418

epost: agneta.brenner@gmail.com

Kassör:

Maje Welin

tel: 044 980 7537

epost: welmaje@gmail.com

Ledamot:

Susanna Holm

tel: 040 136 0965

Ledamot:

Annika Niemimaa

tel: 040 757 8169

Ledamot:

Erik Uddström

tel: 040 5868 645

Rigårdsnäs

(Tillfällig) intendent:

Patrick Eriksson

Tel: 0500 447 147

epost: patrick.eriksson@eriarc.fi

Adress:

Porkalavägen 1710

02480 Kyrkslätt

Hemsida: www.porkalauf.fi

Bankkonto

Aktia IBAN FI84 4055 2040 0015 80

BIC HELSFIHH

Vassbuken 1/2024

Utgivningsdatum: 21.9.2024

Ansvarig utgivare: Styrelsen

Layout, redaktion: Patrick Eriksson

Text, bilder (då inte annat nämns): Patrick Eriksson

Pärmbilden:

Vassbuken väcker intresse hos de yngre läsarna...

Kära PUF medlemmar!

Då jag på våren skrev ledaren till Vassbuken nämnde jag att en enorm tranplog just flugit över huset på väg norrut. Nu, precis då jag hade satt mig ner för att skriva ledaren för detta nummer hörde jag tranornas läten igen. Jag gick ut på terrassen och såg en stor plog flyga över på väg söderut. Om en stund kom följande och hela tiden verkar det komma fler. Det betyder nog att sommaren nu ohjälpligt är slut.

Det brukar kännas "sorgesamt" att inse detta faktum, men i år har nog sommaren varat så länge, varit så fylld av fina händelser och vädret har varit så fint att det känns helt OK att hösten nu får ta över.

I år firar vi ju PUF:ens 120-års jubileum, och det har vi uppmärksammat både på sommarfesten i juni och sedan genom Porkalavisans stora konsert i augusti. Förutom det kunde vi genomföra alla våra evenemang förutom båtutfärden som planerat. Läs mera om detta här i tidningen!

Årets sommar- och 120-års jubileumsfest blev en verklig succé med riktigt vackert väder och en massa glada människor som njöt av härliga Sås & Kopp, varandras sällskap och av de olika aktiviteterna för barnen. Då vi framförde föreningens historiska återblick var det, som förväntat, främst de vuxna som lyssnade i publiken. Till min andel hörde att berätta om hur kriget drabbade föreningen och hur fruktansvärt det måste ha varit för befolkningen då området som utarrenderades till Sovjetunionen måste utrymmas på bara tio dagar. Det var känslösamt för mig att berätta om det hemska skedet och därför blev jag väldigt glad när jag fick veta att vi kommer att ha ett extraprogram lördagen den 19.10.2024 kl. 15.00 på Rigårdsnäs. Vi får manusförfattaren för dokumentärfilmen "Porkala – Röster från Parentesen" Christoffer Holm på plats. Läs mera om detta enastående tillfälle på sidan 4.

Porkalavisans visfestival blev årets kulturella storsatsning med fyra olika konserter med fantastiskt framförda sånger av olika karaktär. Flera i publiken var helt begeistrade av helheten och konstaterade att det var den bästa konserten de någonsin hört. Se mera på sidorna 10–13.

De största bedrifterna på talkosidan i sommar är förnyandet taket på ute-dasset och installeringen av nya nedfällbara presenningsväggar för dans-lavan. Se mera på sid. 15.

Med önskan om en fin höst, hålls friska och njut av varandras sällskap!

Er ordförande

Gun

Friluftsområden bytte ägare

Porkala uf följer noga med vad som planeras i vårt kära Porkala. Vi kan nu rapportera om att det under våren och sommaren gjordes några större markköp på Porkala udd, när Vanda stad och Nurmijärvi kommun sålde sina stora markområden. Helsingfors stad lär dessutom förbereda försäljning av sina områden i Källvik.

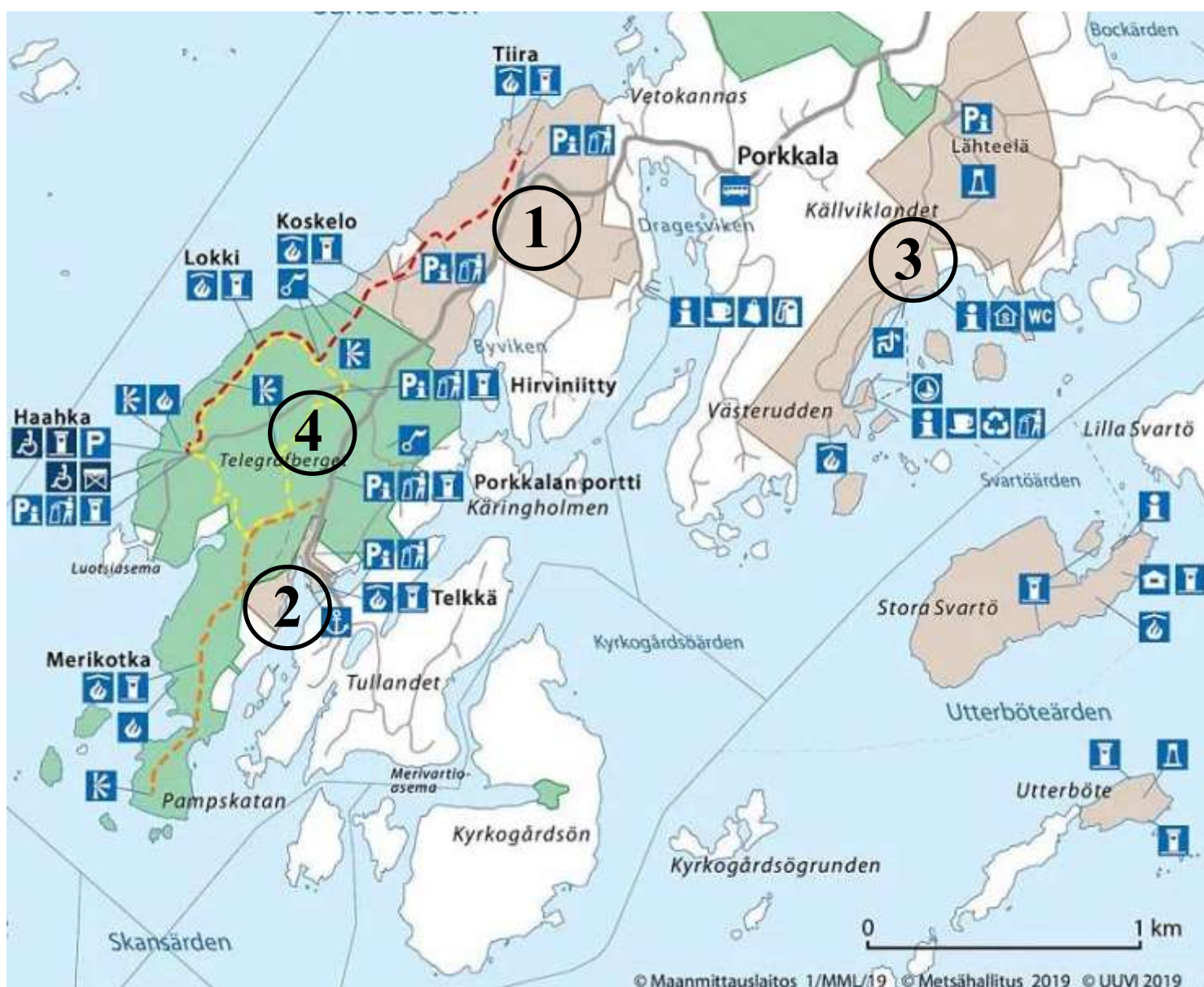
I dagens krassa ekonomiska värld ser kommunerna och städerna igenom sina egendomar och försöker sälja bort sådant som man inte har direkt nytta av. Det har lett till några intressanta markköp på Porkala udd där stora friluftsområden bytte ägare i våras och somras.

Vanda stad sålde 30.4.2024 nästan hela området Vetokannas till Forststyrelsen för 358 000 euro. Köpet gällde 46,7 ha markområde och 102 ha vattenområde.

Ett mindre område, d.v.s. slutningen ovanför Porkkalan Marina lämnades bort från köpet eftersom Kyrkslätts kommun vill utreda möjligheterna att planera utvidgning för marinan. Nämnas kan att **Porkala Ungdomsförenings styrelse motsätter sig planläggning som ökar marinans område**, eftersom spåren efter fem sommars verksamhet förskräcker. Dock finns ännu ingen planering av området medtagen i kommunens senaste förslag till planlägningsprogram 2025-26.

Nurmijärvi kommun sålde 17.6.2024 ett område på 3,9 ha från fastigheten Leduvik till Kyrkslätts kommun för 48 000 euro. Området ansluter till Kyrkslätts stora friluftsområde bredvid (Nedergård).

I våras kunde vi också läsa i Kyrkslätts Nyheter att Kyrkslätts kommun förhandlar med **Helsingfors stad** om inköp av hela Källviks friluftsområde som också inkluderar sju holmar, sammanlagt ca 100 ha markområde (inget vattenområde). Mera information om det finns inte i det här skedet, men vi följer med situationen.

Karta över de kommunala och statliga friluftsområdena på Porkala udd:

1. Vetokannas
2. Leduvik
3. Källvik
4. Telegrafberget och Pampskatan

PORKALA

Röster från Parentesen

**Den nya filmen presenteras
på RIGÅRDSNÄS lördagen
den 19 oktober 2024
kl. 15.00!**

Foto: YLE

OBS! OBS! OBS!

Den berörande och mycket omtalade dokumentärserien "Porkala - röster från parentesen" presenteras nu på Rigårdsnäs! Det sker lördag 19 oktober kl. 15.00, nästan exakt åttio år efter vapenstilleståndet som tvingade Finland att arrendera Porkala till Ryssland och snabbt evakuera hela befolkningen.

Christoffer Holm, historiker och manusförfattare till den nya tudelade dokumentären gästar oss och berättar om hur det här viktiga kultur-dokumentet kom till.

Du har säkert redan hört eller läst om den nya intressanta dokumentärfilmen "Porkala - röster från Parentesen" som hade premiär på Svenska Yle den 8 september i år. Filmen kommer nu att presenteras på Rigårdsnäs!

Svenska Yle presenterar filmen på sina sidor så här:

"Hösten 1944 nådde Finland en nödvändig men smärtsam fred med Sovjetunionen. En påfrestande krigstid var över, men för invånarna på Porkalaområdet, ett tjugotal kilometer från Helsingfors, väntade nästa prövning. Porkala skulle bli en sovjetisk militärbas fram till 1994, tusentals människor förlorade sina hem.

Dokumentärserien Porkala - röster från Parentesen berättar om upptakten till och följderna av denna svåra tid i Finlands historia. Historien förmedlas av de som upplevde den. Deras röster vävs samman med historiskt bildmaterial och iscensatta händelser med skådespelare och statister."

Skådespelarna, som inte har repliker men som på ett fint sätt illustrerar hur en familj

upplevde evakueringen och återbördandet av Porkala, är Cecilia Paul, Barbro Backman, Martin Bahne och ungdomarna Samuel Bahne och Kaspian Korenius.

Ingåförfattaren Kerstin Karlberg (Gården, Vad korpen ser) har lett produktionen av filmen inom ramen för Degerby byråd rf. som har producerat serien. Hon är också inbjuden till Rigårdsnäs.

Efter presentationen blir det diskussion och svar på publikens frågor.

Kaffeservering.

Det här tillfället skall du inte missa!

Filmen finns redan nu att se på YLE Arenan. Om så önskas visar vi filmen på Rigårdsnäs efter presentationen.

Foto: YLE

Manusförfattaren

Christoffer Holm är en mångsidig skribent som sysslar med facklitteratur, journalistiskt och vetenskapligt skrivande, företags- och samhällsinformation, manusförfattande samt sammanställning av bland annat årsböcker och populärhistoria.

Historia, kultur och samhälle, liksom människors minnen och erfarenheter, ligger nära hjärtat. Christoffer är född i Hangö och arbetar med ett flertal historie- och kulturprojekt i Västnyland, men är nuförtiden bosatt och verksam även i Åbo. År 2022 belönades Christoffer med Svenska Folkskolans Vänners folkbildningsmedalj för sina manus- och historikprojekt.

Martin Bahne, Barbro Backman och Cecilia Paul spelar de vuxna i familjen som tvingas lämna sitt hem.

Foto: Christoffer Holm.

Samuel Bahne och Kaspien Korenius spelar barnen i familjen.

Foto: Anita Sandholm

Christoffer Holm är manusförfattare för den tudelade dokumentärserien.
Foto: YLE

Sommar- och jubileumsfesten den 29 juni - succé!

Över 200 personer gästade Rigårdsnäs i solskenet. Redan före programmet bjöds festpubliken på en läcker fisksoppa, där-
efter inleddes jubileumsfesten ute på danslavan med alltid lika populära Sås & Kopp. Sedan fortsatte programmet med en historisk återblick för de vuxna och lekar och tävlingar för barnen.

Oj, vilken fest det blev! Den här gången firades jubileet inom den egna kretsen utan inbjudna gäster och större högtidligheter. Det var ett bra upplägg och man kunde se att alla trivdes i det fina vädret. Barnen tävlade i olika roliga grenar som frisbee-golf eller stövelkastning medan de vuxna njöt av gott sällskap och allt som serverades i det fina vädret. Nu ordnades igen ett traditionellt lotteri med trevliga vinster och lotterna hade strålande åtgång.

Sås & Kopp är ju alltid lika bra. I år firade den musikaliska duon Pasi Hiihtola och Peik Stenberg ett eget jubileum; de har trollbundet publiken redan i 35 år. Tänk vad tiden går! Inte att undra på att Sås & Kopp är lika omtyckta av föräldrarna, de har ju alla i sin barndom själva stampat takten till Traktor Alban, Chili Con Carne och alla de andra fyndiga visorna!

Jubileumsprogrammet bestod därefter av en historisk återblick på föreningens verksamhet under de gångna 120 åren. Den uppfördes på scenen av Gun Weckman, Erik Uddström och Patrick Eriksson som alla personifierade olika figurer från föreningens 120-åriga historia. Gun fungerade som en energisk journalist från Västra Nyland medan Erik fungerade som diktaren och föreningens första hedersmedlem Arvid Mörne men också sig själv som nyfiken 11-åring på Rigårdsnäs i slutet av 1950-talet.

Patrick bytte mössor an efter att han föreställde studenten Arvid Malm, som blev föreningens första ordförande, Richard Kallström på Sunds, som skänkte fastigheten, Runar Sonntag som ledde renoveringen på 1960-talet och Oskar Lundberg som ihärdigt höll föreningen vid liv under föreningens dvala på 1970-talet.

Invävt i den historiska återblicken fick publiken höra Arvid Mörnes dikt "Nylands vapen", diktad till föreningen år 1906. Kerstin Häggström läste med vacker stämma upp den högstämnda dikten.

Det historiska återblicken var sammanställd av Patrick Eriksson.

Det blev en fin jubileumsfest!

*Bilderna på föregående sida:
Ovan ses festpubliken samlas; en del
betalar för inträde till Anita Löfgren, andra
pratar och hälsar på varandra och barnen
står i förväntan inför det kommande
programmet med Sås & Kopp.*

*Sås & Kopp bildade en improviserad
barnkör uppe på scenen och de glada
ungarna klämde i med sina lungors fulla
kraft. Och fint lät det!*

*I nedre bilden ser man att danslavan var
fullsatt av den entusiastiska publiken.
Sås & Kopp är definitivt populära hos
hela familjen!*

*Ovan: Våfflorna har alltid varit populära
på sommarfesterna. Våffelsmeten var
väl tilltagen men sinade ändå så
småningom eftersom kön aldrig ville ta slut.
Helena Castrén och Tua Boije hade roligt
tillsammans där de stod bokstavligen
"mitt i smeten".*

*Ordföranden Gun Weckman höll ett kort
välkomsttal när jubileumsprogrammet
inleddes.*

*"Richard Kallström" (Pata Eriksson),
"Västra Nylands journalist!" (Gun Weckman)
och "Arvid Mörne" (Erik Uddström) lyssnar
till Kerstin Häggström som läser Mörnes
hyllningsdikt "Nylands vapen".*

Teater Rampfeber ordnade skilsmässofest den 13 juli

Rampfebers gästspel är en omtyckt sommartradition på Rigårdsnäs. Den lilla scenen i festsalen passar så bra för den positiva teatergruppen.

Rampfeber visade i år Skilsmässofesten med skådespelarna Karri Kaksonen, Carola Åkerlund och Kia Lundberg-Kankare. På tre man hand dukade de upp en rolig gåta: hur hade de röda trosorna hamnat i vardagsrummet?

Som det ska vara på en sommarscen så blev det en hel del farsartade svängar och omöjligheter och det föll den (tyvärr rätt fåtaliga) publiken väl i smaken.

Hur hela sällskapet sedan kom att landa i Ålands hav och hur det hela ändå fick ett lyckligt slut krävde en hel del av skådespelarna, som klarade det med den äran, rutinerade "halvproffs" som de ju är.

Pjäsen var skriven och regisserad av Marc Svahnström.

Klockriketeatern överraskade med Bellman den 29 juli

Skärgårdsteatern har under de senaste åren avslutat sin sommarturné med en bejublade föreställning på Rigårdsnäs. Så skedde också den här sommaren, men nu samarbetade Skärgårdsteatern med Klockriketeatern som uppförde pjäsen "Bellman - Är jag född så vill jag lefva!" inför en fullsatt festsal.

Det blev en fartfylld och varierande, nära-på kaotisk blandning av gammalt och nytt. Första akten innehöll ett klassiskt sätt att se på Bellman. Till vissa delar påminnes man om Matteus Blads egen Bellman-föreställning på Rigårdsnäs för något år sedan. I den andra akten fick vi sedan höra Bellmans epistlar i hårdrocktappning, ett intressant och överraskande grepp.

Föreställningen var regisserad av Carl Alm som tillsammans med Christoffer Mellgren och de tre skådespelarna hade stått för dramaturgin. Liisa Pesonen hade gjort scenografin och Oscar Fagerudd stod för den musikaliska helheten. På scenen såg vi Matteus Blad, Josefine Koskinen och Mathilda Kruse.

Skärgårdsteaterns upplägg med olika teatergrupper varje sommar är ett oslagbart koncept. Välkomna nästa sommar igen!

Medlemsfesten den 24 juli blev en kräftsiva igen - och roligt var det!

Sommarens medlemsfest på Rigårdsnäs blev minst lika lyckad som förra året. Den firades igen som en kräftsiva med mycket goda kräftor och skojiga nya presidentvisor.

Festen visade än en gång att medlemmarna alltid trivs bra på Rigårdsnäs och med varandra. Sångerna klingade och "juttu luisti" som man säger på finlandssvenska...

Kirkkonummen Pursiseura - Kyrksläotts Segelklubb r.y. firade på Rigårdsnäs den 17 augusti

Kyrksläotts Segelklubb är granne med Porkala ungdomsförening r.f. Klubben firade ett försenat 40-årsjubileum på Rigårdsnäs.

Segelklubben - som i dagligt tal använder endast det finska namnet Kirkkonummen Pursiseura - grundades 1980 och verkade till en början lite längre norrut, mitt emot Thorsnäs. År 1985 fick klubben hyra den nuvarande fastigheten norr om Rigårdsnäs av kommunen och har sedan dess båthamn på båda platserna. Porkala uf har genom avtal rätt alltid att använda parkeringsplatserna för sina evenemang.

Heikki Lauronen är kommodor för segelklubben. Han och hans gossar reparerade festsalens golv och hela undre bjälklaget 2012. Heikki har ofta hjälpt oss med olika arbetsinsatser, bl.a. satte han senast upp det vita staketet mot vägen.

Presidenten besökte Rigårdsnäs

President **Alexander Stubb** med fru **Suzanne Innes-Stubb** besökte Rigårdsnäs i samband med Kirkkonummen Pursiseuras jubileumsfest den 17 augusti.

Patrick Eriksson gratulerade segelklubben och berättade om Porkala uf:s historia. Han överräckte också ett infopaketer med båda Porkalaböckerna och några exemplar av Vassboken m.m. både till kommodoren Heikki Lauronen och till presidentparet, vilket mottogs med stort intresse. Också Erik Uddström representerade föreningen, likaså ordföranden Gun Weckman som senare anslöt sig till sällskapet.

Gun Weckman hade diktat en helt ny snapsvisa tillägnad vår nya president:

Alex
(Melodi: Amanda Lundbom)

*Jo, jag gillar nog han Stubben
Bomfaderi, faderaderalla
För honom höjer jag nu nubben
Bomfaderi, faderallanlej
Han nog klarar jobbet lätt
Bomfaderi, faderallanlej
Och vet ni vad?!*
*På Finland sätter Alex sprätt
Bomfaderi, faderallanlej
Punkt 1: Skål
Punkt 2: Skål
Punkt 3: Skål
Hej!*

*Patrick Eriksson representerade Porkala ungdomsförening r.f. och överräckte två Porkalaböcker till segelklubbens kommodor Heikki Lauronen.
Foto: Erik Uddström*

*Också presidentparet Stubb fick de två Porkalaböckerna och ett infopaketer om ungdomsföreningen. Naturligtvis fick president Stubb också GUNs fina presidentvisa (se ovan)...
Foto: Ilkka Jouhki*

Bästa viskonserten någonsin på Rigårdsnäs?

Porkalavisan har haft en stor betydelse för föreningen under många år. I somras arrangerades en endags visfestival för att celebrera Porkalavisan som en del av vårt 120-årsjubileum.

Porkalavisans historia går 35 år tillbaka till 1989. Då samlade Anki Lindquist och Patrick Eriksson några vissångarkollegor och ordnade den första Porkalavisan sommaren 1989. Viskonsten var då som nu populär och bl.a. Café Gamla Stans tisdagskonserter och Nordisk Visfest i Hangö startades ungefär samtidigt.

Porkalavisan ordnades i början årligen men blev senare mera sporadisk, för att under de senaste åren återkomma med kortare mellanrum.

I år bestod Porkalavisan av fyra separata konserter med pauser mellan konserterna. På så sätt kunde publiken röra sig friare och det blev "riktig" festivalstämning. Våra rutinerade damer bjöd på soppa, kaffe och goda sillsmörgåsar genom hela festivalen. Den trogna och kunniga publiken fängslades av de fina delkonserterna.

Vädrets makter spelade oss ett spratt så att det var vackert väder på Rigårdsnäs medan regnet stod som spön i backen på fastlandet. Därmed "lurades" många att skipa konserten i det förmodat dåliga vädret. Men publiken kom ju ändå - oj, oj, vilka fina visor och artister vi upplevde!

MAO LINDHOLMS VISUM

Evenemanget inleddes med konserten "VISUM till visans gränsmarker". Där presenterades ett urval texter av Magnus Mao Lindholm och andra författare, bl.a. Alf Henriksson och Olle Adolphson, alla tonsatta av Mao själv. Solister var Marika Westerling och Matteus Blad som ackompanjerades av Martin Segerstråle på piano och Jonathan Bäckström på bas. Kvaliteten i VISUM som konserthelhet var synnerligen högklassig. Bl.a. imponerades man av Martin Segerstråles fina arrangemang för piano och bas samt Marika Westerlings vackra, klockrena sopran.

TIDENS BRUS

Den här åländska sånggruppen med Kim Hansson, Marianne Häggblom, Catherine Frisk Grönberg och Kjell Frisk imponerade också med sina medryckande shanties

och sjömansvisor. Publiken rycktes också med i sångerna så att hela danslavan gungade ut på de sju världshaven. Att de nya presentningarna kring danslavan just då smälldes som segel i vindpustarna bara förstärkte intrycket av seglatsen.

Kim Hansson är jurist och sedan länge bosatt på Åland. Han och Marianne är skickliga vissångare. De har lett festivalen Geta poesi och Visa från 1994. Också Catherine imponerade med sin kristallklara sopran, medan Kjell visade sig vara expert på träblåsinstrument, han spelade bl.a. på en spännande C-klarinet.

PÄR SÖRMAN

Ett kärt återseende, det var länge sedan Pär gästade oss med sina finstämda tolkningar av Evert Taube, Dan Andersson, Nils Ferlin m.fl. Pär är dessutom skicklig på att spela med skedar! Tillsammans

med sin fru Monica Andersson avslutade han med Mikael Wiehes känslolagade hyllning till Björn Afzelius "Du är den jag kunde va".

ARGBIGGORNA

Ann-Maj Malmström och Monica Andersson gjorde redan på 1980-talet tillsammans med Helena Palmén succé med sina visor i mustig östnyländsk dialekt. Efter Helenas frånfalle för några år sedan tog de paus - det här blev deras första uppträdande som Arbiggorna som duo. De charmade publiken totalt!

PERFEKT LJUDTEKNIK

En särskild eloge skall ges till Jonas Koivumäki som med van hand skötte ljudtekniken, konserten hördes klart och klingade verkligen fint.

Tidens Brus: Kjell Frisk, Catherine Frisk Grönberg, Marianne Häggblom och Kim Hansson.

*Till vänster hela VISUM-ensemblen :
Martin Segerstråle bakom pianot,
Jonathan Bäckström, bas,
Matteus Blad, solist
Marika Westerling, solist,
Mao Lindholm, uppläsning och sång*

*Pär Sörman är en prisbelönt
skådespelare och vissångare
som alltid fångslar publiken.
Här visar han sin skicklighet
på det gamla instrumentet
concertina.*

HENRIK HULDÉN OCH POETIC LIGHT ORCHESTRA

Henrik Huldén behöver ingen presentation, han är välbekant för Porkalapubliken och en av landets mest kända och omtyckta visartister med många strängar på sin gitarr. Tillsammans med kompisarna Kjell Westö på gitarr, Guido Jäger på bas och Janne Mansikka på piano spelade Poetic Light Orchestra upp en härlig konsertfinal.

Janne Mansikka är välkänd som en lyhörd musiker och ackompanjator. Guido Jägers suveräna skicklighet med basfiol går inte heller att ta miste på. Kjell Westö som visst har en bakgrund som förf... jag menar rock-gitarrist, visade igen upp sin musikaliska sida i några verkligt stiliga solopartier.

Ett perfekt slut på årets Porkalavisa!

Argbiggornas Monica Andersson och - tro det den som vill - 87-åriga Ann-Maj Malmström gjorde en suverän come back med sina skojiga visor på dialekt.

Poetic Light Orchestra: Janne Mansikka, Henrik Huldén, Guido Jäger och Kjell Westö.

Den här bildhälsningen skickade Mao Lindholm till Vassbuken som ett tack för Porkalavisan.

Porkalavisans jubileumsfestival 10.8.2024

fotomontage: Mao Lindholm

Konsthappeningen fyllde 20 år

Den 23-25 augusti jubilerade också Erik Uddströms och Pentti Aaltonens traditionella Konsthappening på Rigårdsnäs. Det hade nu gått jämnt 20 år sedan den första konsthappeningen ordnades sommaren 2004. Under de första åren stod Anki Lindquist för de musikaliska inslagen.

Det centrala temat under alla år har varit Erik Uddströms fina fotografier, oftast med motiv från Porkala skärgård och havet i allmänhet. Eriks skarpa öga hittar både symbolik och spännande, ofta närmast musikaliska motiv från berg, strandstenar och vattenspeglingar o.s.v.

Pentti Aaltonen är i sin tur en finurlig konstnär och skriftställare som ställer ut både tavlor och glas- och andra föremål. Pentti är skärgårdsguide och fiskare och han hittar sina motiv från de mest olika håll. Varje tavla brukar dessutom ha en humoristisk förklarande text.

Under många år har också Pentti Hildén och Patrick Eriksson varit med på Konsthappeningen och stått för var sin "minikonsert". I somras uppträdde Pata Eriksson med visor på lördagen och på söndagen fick vi sedan lyssna till den skickliga gitarristen och visartisten Pentti Hildén.

Att ordna en Konsthappening går inte i en handvändning. Det är väldigt många pusselbitar som skall sättas på plats. Tavlor skall produceras och monteras och festsalen inredas "konsthappeningst". Det brukar se väldigt snyggt ut med Eriks tavlor mot ena väggen och med Penttis tavlor längs den andra väggen. Dessutom brukar Pentti ockupera tamburen med sina böcker och glasföremål och så bjuds också alla gästerna på ett glas vin eller saft och tilltugg.

Det är en hel del Porkalabor och andra besökare som hittar till Rigårdsnäs under konsthappeningarna och det är trevligt att ibland se olika nationaliteter och höra främmande språk under de här dagarna då Erik och Pentti - ja egentligen familjerna Uddström och Aaltonen är värdar på Rigårdsnäs!

Vassbuken - och många andra - hoppas att den här trevliga traditionen fortsätter. Visst hänger det väl många Uddström-tavlor redan på väggarna i sommarvillorna i Porkala, men alltid finns det plats för någon till, eller hur?

Festsalen dukad för Konsthappening 2024. Foto: Erik Uddström

Vänsterhänta Eriksson med högerhänta Signhild (gitarren). Foto Erik Uddström

Pentti Hildén samlar också alltid en trogen publik. Foto: Erik Uddström

Slut på klättrandet?

Det gamla talkogänget har under många år träffats både höst och vår till "pressutalko" där de "minst gamla" har klättrat på räcken och stegar för att på hösten skruva fast presenningar på utsidan av danslavan. På våren har man gjort det motsatta; presenningarna har skruvats loss igen.

Så har vi gjort för att skydda danslavans konstruktioner mot väder och vind under vintrarna. Nu har ändå danslavan fått nya "väggar" i presenning som kan hissas och sänkas beroende på hur man vill ha det.

De nya presenningarna är nästan genomskinliga och släpper in ljuset på ett sympatiskt sätt till danslavan.

Konstruktionen funderades ut av Patrick Eriksson som i tillsammans med talkogänget monterade upp presenningarna inför Porkalavisan i somras.

Pata Eriksson och Kaj Landell begrunder vad de har åstadkommit. Foto: Hasse Weckman

Presenninggardinerna är gjorda av semigenomskinlig plast med glasfiberförstärkning. De kom till god användning redan under sommaren.

Sommarutfärden till Stora Träskön regnade bort, men visste du det här om Träskö?

Alltid kan man inte slåss mot vädrens makter. Det konstaterade styrelsen när väderprognosen lovade storm och regn. Vädret betedde sig som världsläget med hotande storm från öster.

Så kan det gå, den här gången var vi tvungna att inhibera den annars så omtäckta båtutfärden. Men för att det inte skall kännas alltför sorgligt kan Vassbuken i det följande berätta lite om den spännande ön.

PORKALA UNGDOMSFÖRENINGSGRAFISK UTFÄRD SOMMAREN 2003

Här kan vi citera minnesgruppens aktivist Stina Bäckström, som efter föreningens utfärd till Träskö sommaren 2003 berättade så här i Vassbuken (samma texter återfinns delvis i minnesgruppen andra bok "Porkala - bygd i förvandling"):

"Av Porkalabor som levat sitt liv här ute på Träskön känner vi till familjerna Dahlström och Söderling. Anna Söderling, död 1936 hade vuxit upp på Träskön, men lät flytta sin lilla stuga in i Leduviken, sedan hon efter föräldrarnas död levat åtta år ensam här ute, med alla de umbärande det innebar att den tiden leva på sitt anspråkslösa fiske. Anna har berättat om sin barndom, när hon och hennes lilla syster fick sitta och vänta på att föräldrarna skulle komma hem från fiske eller lotsningar, eller hur det var när Fyrmästar Zidbäck kom med sin fiol och mamma bjöd på kaffe och bulle, eller när man över isarna skulle ta sig till julottan uppe i kyrkobyn.

Men Träskön har också genom tiderna haft en strategisk betydelse, som gjort att ön blivit omnämnd i krigens annaler ända sen Gustav III:s dagar. Stolta linjeskepp har sökt skydd innanför Träskön både 1798 och under Krimkriget i mitten på 1800 talet, men det är i samband med arbetena på Peter den Stores sjöfästning som Träskön blev en del av en större helhet. Inför I världskriget började ryssarna befästa Nargö och Makilo i akt och mening att skydda St. Petersburg genom att behärska Finska viken på dess smalaste ställe. Upp till 2500 man arbetade då på Makilo och Träskön, där man byggde befästningsverk och batterier fram till året 1918, då alltsammans sprängdes i luften.

Tidningen "Svenska Pressen" rapporterar i oktober 1924 om ett initiativ från Porkala Ungdomsförening att förklara Träskön som naturpark", sedan staten, som övertagit äganderätten, hade planer på att sälja ön. Saken debatterades i olika tidningar, och de flesta ansåg att förslaget om en naturpark var utmärkt. "För den som någon gång tagit sig fram över ön, kvarstår faktum, det är ett förskräckligt land.

Som bosättningsort är alltså landet otjänligt, även om vissa skribenter ser in i framtiden: "Man bör minnas att den kalaste klack stegras i värde, då den skiljes av vågor med tusentals spritlasters tusentals begärliga litrar, med vassbuksstimmen 4 mark per kilogram. Och värdet blir svindlade, då ensamheten, utom allt annat, blir en handelsvara. Detta betyder att en sådan härlighet som Porkala hotas av en intensiv bosättning---"

Emellertid utvecklade sig saken i helt andra banor - än en gång dikterade av stormaktspolitiken. Under 1930-talet ökade krigshotet och finska staten återupptog befästningsarbetena på Makilo och Träskön.

Vårt kustförsvar ansågs vara ett av världens starkaste, vilket också bevisades av att ryssarna höll sig på avstånd både under vinterkriget och fortsättningskriget. På Träskön gick insprängda transportleder kors och tvärs mellan befästningsverk och batterier, kaserner, ammunitionsförråd och bryggor, t.o.m. en smalspårig järnväg fanns som ledde ut till den stora bryggan på öns östra sida.

En av utfärdsdeltagarna, Sune Häggström, hade en speciell anledning att begrunda platsen: Som liten pojke var han med sin pappa på Träskön - det var nämligen vanligt att ortsborna, efter kriget, tog tillvara tegel därifrån, som på små rullvagnar fraktades ner till bryggan. När pappa Häggström så kommer rullande med sitt tegellass som håller ganska god fart, så står lilla Sune mitt på spåret och vinkar glatt, utan att förstå att flytta på sig. I sista stund får pappan tag i sin pojke och lyfter honom åt sidan, samtidigt som han hoppar av vagnen - vagnen som fortsätter rakt ut i havet. "Och där ligger den fortfarande med sin tegellast" sa Sune, som har talat med dykare som har sett vagnen!

Hur det sedan gick med Träskön vet vi alla: 1944 överlämnades ön till ryssarna, och denna gång fick ingenting förstöras, utan stå till segrarnas disposition! Men

1956 gällde inte samma regler. När Träskön återbördades till Finland var befästningsverken söndersprängda och det vi ser idag är de imponerande betongblocken, som hänger i sina armeringsjärn, de nedrasade underjordiska gångarna och de murknade brokistorna.

Men naturen är orörd och mäktig - och fortfarande föremål för utredningar om vad som nu skall ske. På Forststyrelsen, som nu har hand om ön, diskuterar man möjligheterna att göra ön till ett friluftsområde."

Så långt alltså Stina Bäckströms referat från utfärden 2003. I slutet av artikeln nämner hon som källa Pekka Silvasts bok "Porkala 1944-1956, Sotamuseo 1991 och konstaterar att den är en intressant och rikt illustrerad bok om kartläggning av alla militära anläggningar på Porkalaområdet.

PORKALA UNGDOMSFÖRENING TOG INITIATIV TILL NATURPARK 1924

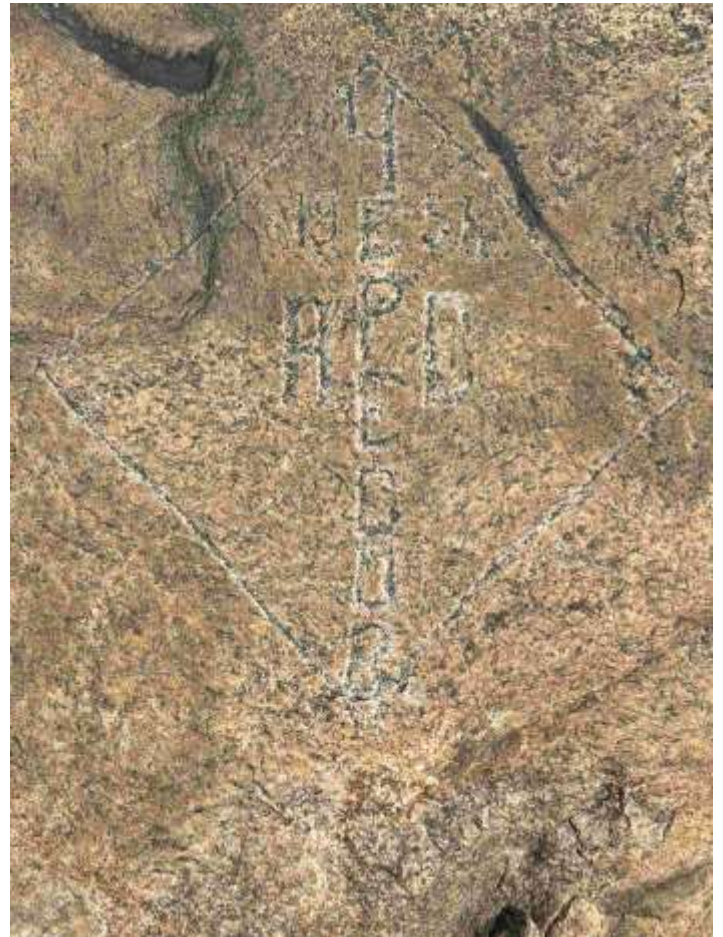
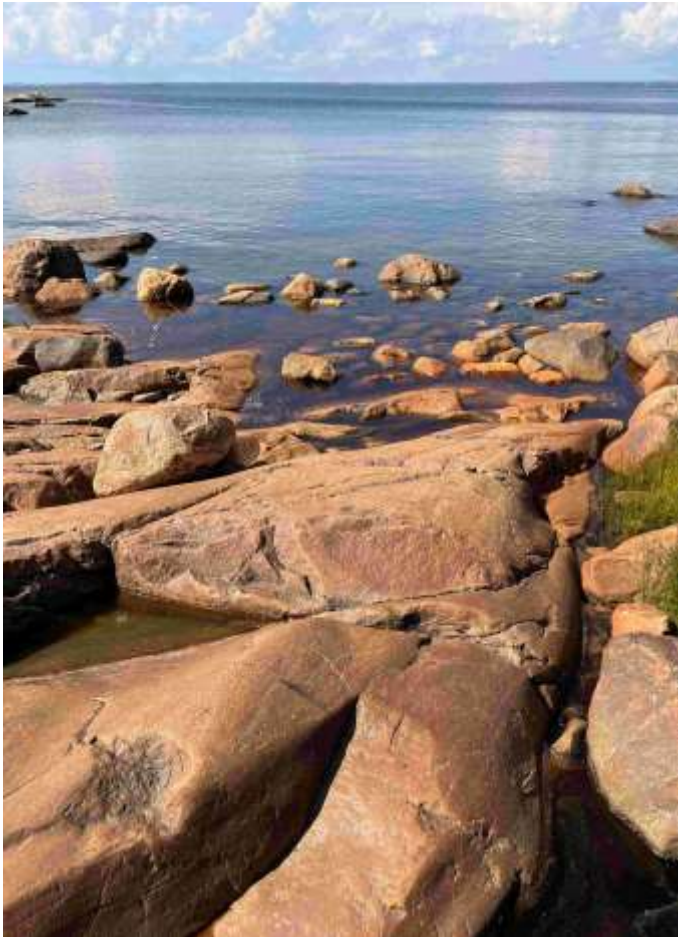
Stina nämnde att Porkala ungdomsförening tog initiativ till att förklara Träskön som naturpark. I gamla papper kan vi läsa från ett protokoll från 6 oktober 1924:

§ 1. Styrelsen beslöt att föreningen skulle inlämna en anhållan till statsrådet om att Stora Träskön måtte förklaras som naturpark. Åt föreningens ordförande, fru Wivi Strömsten gavs i uppdrag att till statsrådet ingå med denna anhållan.

Hildur Wessel.
Skr.

Efter detta varierar uppgifterna. Enligt vissa källor godkändes föreningens initiativ och Träskön fick status som naturpark 1924. Enligt andra källor skedde det först 1938 och då skulle holmen ha fått status som "folkpark". Det här får vi reda ut noggrannare senare, "folkpark" översätts ju till finska som "kansanpuisto" eller "kansallispuisto". Det är alltså sannolikt att Träskön faktiskt blev en av Finlands första nationalparker ("kansallispuisto") redan 1938.

Säkert är i alla fall att Träsköns natur efter parentesens var så totalt förstörd av de tidigare "hyresgästerna" att statsrådet avlägsnade holmens status som nationalpark. Men under sjuttio år har naturen hämtat sig och Träskön är idag en mycket naturskön holme med det vackra och trolska träsket i mitten av ön och spännande ruiner av gamla befästningar.

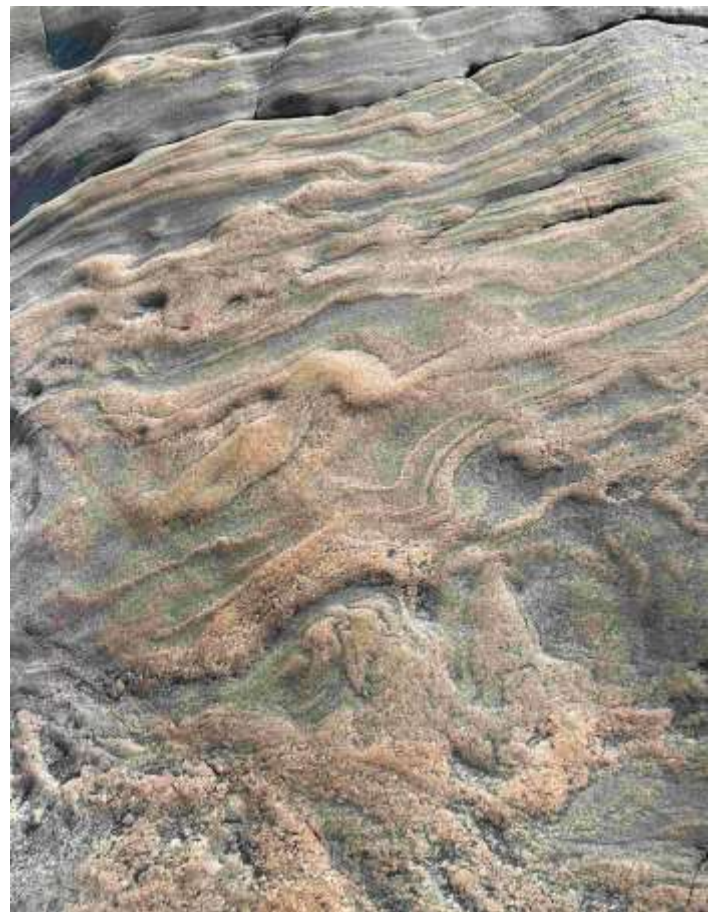

Uppe till vänster: Järnhalten i Porkalas berggrund framträder tydligt på Träsköns västra strand.

Uppe till höger: Sovjetisk påminnelse om arrendetiden, från 1954.

Nere till vänster: "Kvinnan i stenen" är inspirerad av Erik Uddströms fantastiska naturfotografier.

Nere till höger: Berg eller vågor? De geologiska formationerna vittnar om att berget slipades i tusentals år.

Vi söker en ny intendent

Som ni kunde läsa i förra numret av Vassbuken flyttade vår långvariga intendent Jyrki Tolvanen bort från Rigårdsnäs i början av sommaren. Nu söker vi någon som kan ta över intendentens sysslor. Sysslan är ett förtroendeuppdrag utan ersättning. Vi kan också dela på uppgifterna om det behövs. Om du är intresserad, kontakta då Patrick Eriksson, tel: 0500 447 147, eller per e-post: patrick.eriksson@eriarc.fi.

Vill du ordna program för barn och ungdomar på Rigårdsnäs?

Rigårdsnäs är en perfekt träffpunkt där barn och ungdomar kan träffa kompisar och ha roligt tillsammans. Många barn har där träffat nya vänner som har blivit bästisar för livet.

Föreningen upplåter gärna Rigårdsnäs för medlemmar som vill ordna program, kurser eller annat tidsfördriv för barn och ungdomar. Spontana programkvällar, onsdagsklubbar, tävlingar, fotisträningar på gräsmattan – hitta på något för just dina barn – och deras vänner! Kontakta i så fall sekreterare Agneta Brenner, tel: 050 3571 418 eller epost: agneta.brenner@gmail.com.

Trubadurskeppet kommer igen

Det blir mera visor också nästa år! Porkala ungdomsförening r.f. har under åren haft ett fint samarbete med Sällskapet Visans Vänner i Helsingfors. För snart tio år firade Visans Vänner sina 70 år med skärgårdsturnén Trubadurskeppet, då skutan Alexandra ankrade i Bockviken och visvännerna höll en viskonsert på danslavan. Nästa år är det dags igen, Visans Vänner fyller 80 år och Trubadurskeppet kommer igen. Något att se fram emot sommaren 2025!

**UNDERSTÖD GÄRNA FÖRENINGENS
VERKSAMHET PÅ AKTIAS KONTO
IBAN FI84 4055 2040 0015 80
PORKALA UF TACKAR!**

Magnus "Mao" Lindholm uppträdde på Porkalavisans Jubileumsfestival med sina medmusiker med programmet Visum. Programmet var mycket omtyckt och Mao blev så imponerad av publikens kunnighet att han skickade den här artikeln om viskonst till Vassbuken.

DET BÖRjade MED FOLKBILDNING

Visst lever Visan fortfarande och förvisso innehar Trubaduren än en alldeles speciell position i dagens musiklandskap. Hans/hennes roll förändras givetvis när samhällets förändras, men samtidigt dröjer nånting ursprungligt kvar, ett eko från tidlösa tider ljuder mellan verserna. Ett av Visans och trubadureernas särtecken är att de båda rör sig bakom och bortom de överbelysta scenerna, långt från de feta rubrikerna, i de privata och personliga sfärerna, där tiden går långsamt och igenkänningsfaktorn är stor.

Där Vagabonden utgör modell för ett livsideal som hyllar improvisation och måttfullhet på naturens villkor, och Flanören representerar gestalten av en luffare både i ett inre, psykologiskt landskap och i en alldeles konkret urban kontext, framstår Trubaduren som en syntes av dem båda. Trubaduren rör sig fritt genom stad och bygd, mellan yta och insida, mellan högt och lågt. Trubaduren är en individualist som vill behaga, en konstnärlig amatör med seriösa avsikter. Trubaduren är både gycklare och narr, förförare och romantiker. Det sistnämnda tycker **Olle Adolphson**, den nordiska visans portalfigur i sent 1900-tal, dock är struntprat.

Uppfattningen av trubadurdiktningen som romantisk och svärmisk är emellertid skev och dessutom anakronistisk. Den klassiska provencalska lyriken, trubadurlyriken som den senare har kallats, odlas under tvåhundra år från 1100-talet och framöver, en tid av storartad utveckling såväl på det materiella som på det kulturella området. När denna utveckling ändrade riktning under 1300-talet stagnerade den provencalska diktningen och tynade bort. Man utslöt sinnligheten, erotiken, burleskerierna och obsceniteterna – prydligheten har alltid varit romantikens följeslagare – och försåg den i stället med den egna tidens skruvade idéer om blodsmystik och liknande, Damen utan nåd, samt den bleke, verklighetsfrämmande lutlekaren.

BELLMAN SOM SMÅFOLKETS BESJUNGARE

En som inte utslöt burlesken, erotiken

NARRBILD ELLER SKÖNMÅLNING?

och döden ur visan var Carl Michael Bellman. Bellmans trubadur var framförallt en narr, en gycklare – han ville inte bara behaga och beundras men lika mycket ville han ge uttryck för världens dårskap, sorg och förtvivlan. Bellmans sinnlighet var ibland av det grovkornigare slaget, drastisk och okomplicerad. Men han kunde också uppvisa en ömhet skör som glas, som i dikten till sonen Carl, med anledning av lille Elis bortgång.

*Så är med vår levnad fatt,
och så försvinna åren:
bäst man andas gott och glatt,
så lägges man på båren.
Lilla Carl skall tänka så,
när han ser de blommor små,
som bepryda våren.*

Den galanta samvarons glätta patina satt dåligt på Carl Michael Bellmans slitna frack. Visserligen hade han som ett slags kringvandrande cirkusartist under många år i hovets, adelns och borgerskapets salonger i praktiken studerat koketteriet och komplimenterandet – det ritualiserade spelet om de utvalda själarnas gunst. Men som den stora konstnär han var hämtade han som bekant stoffet till sina texter i första hand ur helt andra miljöer. Bellman solidariserade sig med gatans och krogens udda personligheter och blev en småfolkets talesman och besjunge. De var de närmaste vännerna, ett tjugotal personer kring hans vardag som utgjorde inspirationens kärna i många visor och epistlar. Med konstnärlig finess upphöjde han bokstavligen sina medbröder och - systrar ur rännstens tarvlighet och smuts.

I "nyttans tidevarv" hyllades upplysningen, kunnandet och vetenskapliga upptäckter. Men parallellt med detta frodades också ockultism och mystik. Hemliga sällskap med ritualiserade sammankomster legaliserade sin verksamhet med hänvisning till filantropiska ansatser. Sinnlighet och känslomhet i litteraturen varvades med italiensk nyklassicism i arkitekturens och skulpturens formspråk.

För en trubadur med Bellmans kapacitet fanns det mycket att beskriva och besjunga, häckla och karikera.

TRUBADUREN TAUBE

Bellman är inte den enda som var väl förtrogen med sin tids musikaliska uttryck och känd för sin förmåga att influeras av och utnyttja melodislingor i den samtida musikkulturen. Även Evert Taube an-

grep i början av sin karriär ämnet på liknande sätt. De första sjömansvisorna hade starka influenser av de sånger han hört på sina resor på de vida haven. Men Taube gick längre än så. Han öppnar hela sin stora famn och låter sig inspireras av Pampas i Argentina, av Liguriens varma vindar, av den provencalska värmen. Mångkulturell och språkbegåvad rör han sig obehindrat i rummet, men också i tiden, och inte nödvändigtvis särskilt långsamt. Evert Taube förkroppsligar i det tjugonde århundradet den medeltida trubadurens sinne för ordens musik och visans litterära kvaliteter.

Men vad är dikt och vad är verklighet i Evert Taubes egna visor? Olle Adolphson beskriver Evert Taubes viskonst bland annat så här:

"Han ställer inte bara fram verkligheten som dikt, och dikten som verklighet, vilket redan det kan både förvirra och förarga, men dessutom ställer han både i det ena och det andra fallet obetingade krav på trovärdighet både som person och författare, och om denna har dragits i tvivel har han inte skrätt orden utan reagerat både hänsynslöst och med övermodigt trots."

SMÅSTADSVISANS SJÖBERG

Där Bellman närmast kan jämföras med en musikalisk vagabond och Evert Taube representerar det klassiska trubaduridealet, framstår Birger Sjöberg – den tredje stora i svensk vislyrik – närmast som en borgerlig flanör där han vandrar i Fridas ljuva sällskap. Evert Taube tecknar en snabbskiss av motivet:

"Vilken vinst för den svenska viskonsten! En nyfödd utan lösa förbindelser, som dricker lemonad och går tidigt i säng men ändå under Herr Musiksergeanten Florés danslektion kan bibringas konsten att blixtra med ögonen och te sig likt en äkta spanjorska! Sjöberg inför anständigheten i svensk poesi och gör det roande. Natur och folkliv målar han raskt som Bellman, och han älskar pastischen."

När jag första gången hörde Birger Sjöberg sjunga Fridas visor på Kungliga Musikaliska Akademien till sin försilvrade gitarr, blev jag djupt rörd. Jag gick in i artisttrummet och omfamnade honom. Sjöberg hade rampfeber och hans svett blandades med mina tårar."

Med Frida som huvudperson i småstads-idyllen Lilla Paris gör Birger Sjöberg sin personliga reverens till Carl Michael Bellman och hans sångmö Ulla. Det musik-

dramatiska greppet i "Småstadsvisor om Frida och naturen, om döden och universum" är dock mjukare i konturerna än Bellmans epistlar och sånger, mera romantiskt, pastellfärgat. Men så glimmar där plötsligt en värjas blanka slida, molnen hopar sig och Frida söker tröst hos sin manliga beskyddare. Lilla Paris – i verkligheten småstaden Vänersborg – är sinnebilden av en idyll som är nästan evig. Lilla Paris, Lilla Paris, Du ligger trygg och skimrande i sommarens friska bris.

Med Frida i Lilla Paris har flanören Birger Sjöberg förenat vagabondens förkärlek till naturen med trubadurens hjärtevärmade spel på lutan. Han är Bellmans så till vida (och i motsats till Taube) att han rör sig i det begränsade rummet, håller sig innanför, eller strax utanför, stadens murar.

Tankeflykter till dödens utmarker och det oändliga universum kompletterar på ett ofarligt sätt den sömniga helgfriden med ett litet uns av spänning och mystik. Och det imponerar på hans unga sångmö. Kärleken i Fridas visor är i motsats till Taubes sinnlighet och Bellmans kåthet av det sentimentala slaget. Eller kanske inte ändå?

*Skall Frida gråta för att Sommarn dött,
för att den fällde
snart sin granna blomma?
Skall Sorgen färga Fridas öga rött?
Det är väl bra,
att Höstens dag fått komma.*

Mao Lindholm är skriftställare, bildberättare och musikmakare. På 1970- och 1980-talet var Mao aktiv medlem av Visans Vänner i Vasanejden och dess mångåriga ordförande. Han har gett ut sina tonsättningar till egna och andras texter, och bland annat redigerat den omtyckta allsångsboken Vi sjunger tillsammans (FMI & Musik Fazer, 1982).

HALLÅ DÄR, NI SOM ÄR YNGRE ÄN DE GAMLA!

När Porkala Ungdomsförening nystartades år 1986 efter en femton års "törnrosasömn" var det mor- och farföräldrar som sparkade igång verksamheten för sina barn och barnbarn.

De yngre föräldrarna engagerade sig också i verksamheten. Det ordnades sim- och seglingskurser, kurser i knopar och sjövätt, det lektes och tävlades på Rigårdsnäs, föräldrarna lärde känna varandra och ny gemenskap föddes i Porkala. Barnen hittade nya kamrater och fick vänner för livet. Rigårdsnäs var den naturliga samlingsplatsen.

Sedan förändrades samhället. Digitaliseringen och internet tog över; livet började levas framför skärmar. Fyrtio år senare vet vi att barn och ungdomar nu mår sämre. Det lär inte bli bättre med dagens X, Tiktok och andra motsvarande portaler, tvärtom. Nu kommer Artificiell Intelligens, Deep Fake, Fake News, främlingsfientlighet, utseendefixering och trakasserier via nätet o.s.v. Vart är vi på väg?

Vad kan vi då göra för att de yngre generationerna skall få en sundare syn på livet och inte dras in i en artificiell knäpp/tryck/ swipe/ soffliggarverklighet med pizza och snabbmat direkt till soffan? Eller klassrummet...

Porkala är ett svar

I Porkala är man nära naturen och perspektiven förändras. Här träffar man RIKTIGA människor!

Porkala Ungdomsförening är de facto ett ÄNNU BÄTTRE svar. Här finns ett märkligt fenomen som är inte helt nytt; det kallas

umgänge och vänskap och det är det allra bästa botemedlet mot ensamhet, depression, slöhet och utstötthet. Vi ser under sommarfester och båtutfärder m.m. hur de yngsta trivs och har roligt tillsammans.

Sanden rinner i timglaset

Den generation som startade PUF på nytt på 1980-talet finns tyvärr inte mera, de har nästan alla gått ur tiden. Den dåvarande föräldragenerationen fortsatte ändå verksamheten med stor energi. MEN det har nu gått nästan 40 år sedan dess och den generationen är nu i sin tur far- och/eller morföräldrar eller bara annars GAMLA.

Nu uppstår en kris i PUF:s verksamhet; den äldre generationen orkar snart inte mera.

Det fina talkogäng som jobbade med renoveringen av festsalen, förnyandet av bryggan o.s.v. är nu 70-80 åringar. Det är tyvärr helt förståeligt och oundvikligt att sanden i den generationens timglas börjar rinna ut.

Hur får vi ny sand i timglaset?

Var är de yngre generationerna?

Vad kan vi göra åt det här?

Nya generationer - nya verksamhetsformer

Porkala ungdomsförening startar nu ett nytt projekt i syfte att förnya och förnygra vår verksamhet och att också bredda den aktiva medlemskåren.

Kära "ungdomar" i åldern 30-50 år. Vi vet att ni älskar ert Porkala och vi hoppas att ni vill fortsätta att hålla Porkala uf vid liv. Hittills

har de äldre jobbat på och ni har fått "komma till "dukat bord" på Rigårdsnäs. Sommarfesten med över tvåhundra deltagare och mer än hundra barn visar att intresset för föreningen finns och att ni gärna träffar era vänner på Rigårdsnäs. Men har vi gamla stofiler och fossiler "dukat bordet" rätt?

EN NY GENERATION
MÅSTE NU TA ÖVER.

Engagera er nu! Om inte för er egen skull, så för era barns. De behöver sommarvänner att leka och stoja med för att kunna ladda upp inför skollivets allt jobbigare utmaningar.

Engagemang behövs - och gör gott

PUF behöver er. Vi behöver er. Vi, den gamla generationen, måste få dra sig tillbaka och nya krafter måste ta över.

Det finns mycket att göra och vi gamlingar hjälper gärna till så länge vi ännu orkar. Men det är dags att förnygra föreningens styrelse och få in nya krafter i stället för dem som i många tiotals år har jobbat så hårt för föreningen.

Om du fick inspiration eller idéer av det här uppropet, kontakta någon av styrelsemedlemmarna!

Kontaktuppgifter, se sida 2.

Patrick Eriksson
initiativtagare
tel: 0500 447 147